

illum a reliquis hominibus, ut non passus fuerit aliqua identidem elabi sibi lineamenta, quae fecerunt, ut haberetur pro Filio Dei Vivi, & quae coegerunt Populos, ut ad aspectum mirabilium prodigiorum subinde clamarent: quid est hic? quia Mare, & procella obediunt illi? *Auctor Sermonum in omnia argumenta tom. 1. Mytheriorum.*

Cur Evangelista maiori cura de Jesu Christi humilitationibus egerit, quae de eodem Magnalibus.

Mirum est, Dei Filium in terram delapsam, ut ab hominibus dignosceretur, majorem impendisse curam in celandis, quam in detegendis Magnalibus suis in oculis omnium; illud vero augeat admirationem nostram, quod voluerit, ut Evangelista, qui ejus Nativitatem, vitam, & mortem nuntiavit, latius differeret de humilitationibus, quam de Magnalibus suis; de quibus, non nisi obiter habetur sermo. Videmus enim ibi Incarnationem suam in sinu Virginis, quae cum Apostolo vocari potest exinanitio; Nativitatem ejus in stabulo; Circumcisionem, per quam gessit characterem peccatoris, vitam ad trigesimum usque annum absconditam, labores, persecutiones, passionem, opprobria, & ignominias mortis, quae totidem sunt suarum infirmitatum indicia. Haec omnia diligentissime memorantur, in lucem fana proferuntur, vivifque coloribus repraesentantur; sed quod pertinet ad ejus Magnalia, Personae dignitatem, & divinam filiationem, necnon aequalitatem cum Patre, aliaque perfectiones, vel, ne scriberet quidem perfringerent Evangelista, vel satis putaret, ea esse, quae a Prophetis praedicta sunt, vel minimam duntaxat rotulare partem eorum, quae sibi a Magistro suo fuerant revelata. Haec agendi ratio opposita visa fuisse consilio Salvatoris deducendi homines ad Veri Dei cognitionem, & instituenti novam religionem in idololatricae ruina, nisi Dei constanti infante essent sublimiora consiliis hominum, & si, quod apud illos infanz habetur loco, reipia, Apostolo teste, non esset imperferabilis Sapia. Quisigitur hanc agendam rationem censoria nota perfringere audeamus, assequamur complurium Doctorum sententiam asserentium, satis fuisse Salvatori praebera valida argumeta sua Divinitatis, per tota publica miracula, per gloriosam resurrectionem suam, per testimonia, quae Spiritus Sanctus perhibuit de illius Persona, ut homines credere tenerentur, quae de divinis perfectionibus suis fuerat revelata, per Prophetas, nolens asserre apertiones probationes ejus, quae dicitur, ut fidei, quam efficere cupiebat praecipuum humanae salutis medium, relinquere aliquid exercitium, ad eam promerendam; eo usque, ut aliquando interdixit tribus discipulis suis in publico Thabor exiguam illud gloriae suae speciem, quod illidem Thabor ostenderat, verius ne hinc nimis cognoscere, & mori prohiberetur per invidiam, quam ejus inimici jam contra ipsum conceperant, propter magnam nominis celebratam. Post mortem vero, non solum passus est, verum etiam imperavit, & praecipit Apostolis, ac Ministris omnibus verbi sui, ut sua nuntiarent Magnalia, divinitatem, aeternam Nativitatem, voluitque omnes scire, quam edecet, ad quem finem in terram venisset, doctrinam, quam doceret, religionem, quam instituerat, cultum, qui sibi debebatur; & gloriam, quam omnia simul creata praestare debent tanquam Domino Universorum; quod dilectus discipulus, & S. Paulus Apostolus, magnifice nuntiavit: *Regi saeculorum immortalis, soli Deo honor, & gloria. Idem.*

Quomodo Incarnandus sit de Magnalibus Jesu in Evangelium S. Pauli.

Assuetum fideles, loqui S. Pauli linguam, ubi verba facit de magnalibus Jesu. Ille haec dicitur in tertio Capitulo, quo fuerat raptus; & licet ille praedicaret omnia secreta, quae revelare eidem minime licuit, audeo dicere, illum, nihil majus, vel gloriosius fuisse disciturum de hoc Homine Deo, quam dicendo, ut dixit, illum omnem superare magnitudinem, ordinem, elevationem: *domavit illi Nomen, quod est super omne Nomen.* (Ad Phil. 2.) Erat necesse, ut elevaretur hoc pacto super homines omnes, & Angelos, & Potestates, ut ipse loquatur, *supra omnem principatum, & Potestatem.* (Ad Ephes. 1.) pro officio muneris sui, ad quod in terras descendit, atque ut omnia ejusdem adimpleret munera, cuiusmodi sunt, nos salvos facere, esse Caput nostrum, Magistrum, mediatorem nostrum, & constituere nos in omnia iura, de quibus excideramus; ad id enim, oportebat, illum esse Deum, & Hominem simul, ut persona dignitas infinitum praeberet actionibus suis pretium, aditum meditationi suae, justum pondus exemplo, aequalitatem justitiae satisfactionibus suis, ac tandem satis validam intercessionem ad obtinenda per meritum, ea omnia, quae ipse in favore nostrum petere possit. Cum igitur haec omnia essent necessaria ad satis digite obanda omnia iura dignitatis officia, & omnia haec iusticiae factio illi benevenerent, offendit praestantiam, superioritatem, & ut verbo dicam, Magnitudinem, atque Naturam.

Incarnat Verbi gloria resiliit in nos membra dicitur & intercedit supra illum procurare cum ille sit Caput nostrum.

Est quidem Dei Filius esse in infinitum abjecerit, & uti loquitur Apostolus, se exinaniverit, se faciens nobis simile; nihil tamen imminutum est de illius Magnitudine, quoniam semper est Deus, Verbum Aeternum, Splendor gloriae Patris sui, & infinitus in omni genere perfectionum, quod exigat a nobis omnia officiorum genera, sublimiorum, reverentiae, & fidelitatis erga ipsum, sed praestertim nostra interesse debet, gloriam ejus procurare, tam-

quam id, quod redit in nos ipsos, quoniam, quo major est ille, eo gloriosius est nobis ad ipsum pertinere, & adeo prope ad illum accedere, ut, cum ipso faciamus unum idemque Corpus, cuius ipse Caput est. Cur ergo non inest nobis idem desiderium, efficiendi, ut cognoscatur, & idem ardor ad gloriam illius promovendam, quem subdit omnes gerunt pro gloria Domini sui, & milites pro Imperatore, qui illis praeposuit est? Cur non eodem animi affectu illum tuemur, cum ab impiis laecetibus sit, quem membra sentiunt pro capite, filios ingenio obijcendo se pro illo, & non minori cura illius incoluntatem procurando, quam propriam? Videmus quanta cura salutem nostram quaesierit, qui illius membra sumus; quomodo sese obijcitur, quomodo fecerit omnia, donaverit omnia, & omnia passus fuerit, ut nos defenderet; quomodo voluerit nos efficere participes gloriae suae, quomodo adierit possessionem pro nobis, quomodo nobis pepererit jus ad id contendendi, quod non potest ultra in dubium revocari. Cur igitur membra non efficiant aliquid simile pro Capite? Verum est Magnitudinem suam, aequae ac interiorum, & essentiae gloriam, cum ab illius persona nequeat separari, semper eandem futuram, quae fuit ab Aeterno; sed illa, quae illi accidit ab extra, pendet quodammodo a nobis, a sublimioribus, & obsequiis nostris, quemadmodum gloria Capitis, Domini, & Magistris, est habere membra, subditos, discipulos, & obsequios nostros, quemadmodum gloria Patris, Domini, & Magistris, est habere membra, subditos, discipulos, sibi penitus devotos, & a quibus plurimi fiant, & diligantur, in quo proprie exterior gloria consistit. Sed ubi nam est honor, quem profertur Salvatori Mundi emigerit omnes has qualitates possidenti, cum in ipsum insurgimus noxii rebellionibus nostris? Ubi nam obsequium est? quo illius mandata capessimus, tunc cum impune infringimus illa? Ubi nam gloriae suae cura, cum qui deberemus nobis boni vertere, & profiteri servitutem nostram, saepe eubecimus, eo quod Christiani videmur, & hoc ipsum praclarum Nomen, per actiones illustri hoc Nomen indignas inhonoramus? *Idem.*

Fons, ac principium magnalium Verbi hujus Incarnati est haec divinitatis plenitudo, quam Apostolus ubi tribuit per haec Verba: *In ipso habitavit omnis plenitudo Divinitatis corporaliter.* (ad Coloss. 2.) Cum dicit omnis nihil excipit, cum dicit plenitudo, significat, se non recepisse gratiam, vel Spiritum Sanctum in mensura, quemadmodum ceteros; sed tantam, quantum capere poterat; & cum addit plenitudinem Divinitatis, exprimit omnes perfectiones possibiles, & excogitabiles; & cum dicit, *Corporaliter*, intelligit, ipsum illas possidere, quatenus Incarnatum Deum, eodem in sensu, in quo alibi dicit: *se continere in seipso omnes Scientiae & Sapientiae Dei thesaurus: in quo sunt omnes thesauri Sapientiae, & Scientiae.* (Ibidem.) Illos thesuros vocat, ut significet plenitudinem, divitias, & copiam; nam, sicuti thesaurus non uno tantum constat auro numero, sed acervo conquisito sollicitate, & jam pridem seorsim reposito; ita Divinitatis thesaurus in hoc Homine Deo continentur, quia omnes possibiles perfectiones ibi congestae sunt; & si scire cupis quantum sint haec opes, & bona, haec perfectiones, cum Sancto Bernardo respondebo, hanc esse plenitudinem gloriae, Majestatis, & potestatis in sinu Patris sui; plenitudinem gratiarum, & donorum Spiritus Sancti, plenitudinem meritorum, & satisfactionum in Cruce. *Idem.*

Ne diutius immeror perfectionibus divini hujus Homini, satis fit ea dicere, quae de illo dicit scriptura sub nomine increatae Sapientiae, *Omnia, quae desiderantur huic non valent comparari.* (Prov. 3.) Quam fons amabilissimus radius nos illicet; si splendor gloriae Mundi nos perstringit, & fascinat; si spes possidendi id, quod placet, jucunde afficiatur amore illius, qui possidet plenitudinem omnium perfectionum, in quibus Deus complacet sibi? Nonne erit illi satis illecebratum, ut amorem nostrum promerentur? Fateor perfectiones suas nimis enutisse in sinu Patris Aeterni, & ipsa propria lumina effecisse, ne quis propius ad illum accederet; sed Homo factus, temperavit nimium illum fulgorem, ut eisdem nostrae apreret infirmitati. Heu nimis in ceteris sensibiles persequimur exigui boni umbram, & rivulos fontis, ac plenitudinis bonorum omnium praesertimus! Ah! habemus pro Capite hunc Deum-Hominem; omnes sunt in illo spes nostrae; omnis felicitas nostra adhaeret amori, quo illum prosequimur; ille possidet omnes perfectiones, quae sibi Cor nostrum conciliare possunt; Cur igitur, cum cetera tanto prosequamur amore, nullo in discrimine habemus eum, qui totam meretur nostram dilectionem? tu vero, auditor mi, cui nam reservas amorem tuum, si illum detrectas merenti tot titulis, quos habet perfectiones? quid amare potes praeter illum, qui cum infinito supra te positus esset, sese usque dimittit, ut feret frater tuus? nunquid Mundus, cum mendacibus illecebris suis, falleret mentem tuam, & auferet Cor tuum, & Verbum hoc Incarnatum, hic Homo-Deus offerret te tibi cum omnibus gratis, & perfectionibus suis, & rejiceret? Quid comparabitur illi modicum bonum, quod non nisi speciem habet boni;

Divinitas est fons omnium Magnalium Jesu.

Si Deo Homini infant excogitabiles omnes perfectiones, unde nam adeo parum illi diligitur?

Cum J. C. sit Deus, non potest necesse perierit.

Jesu in sinu Patris Aeterni.

Jesu nonne in Patre per generationem aeternam.

Aeternitas Jesu per generationem probata.

boni; & bonum hoc, licet minimum fontis, & plenitudinis bonorum omnium antefereatur? Ecce quam sit hominum caecitas, & Calorum supor? *obliviscite Calis super hoc.* (Jerem. 2.) Sed hoc proficiuntur ex admirabili ignorantia perfectionum, & Magnitudinum hujus Homini Dei, in qua omnes homines vivunt. *Idem.*

Si Jesus Christus est vere Deus, quemadmodum illius Sanctitas, miracula, proprium testimonium, probatissima sanctitate, & actionibus profus divinis suffultum, dubitationi locum minime permittunt; quam vim, & quem magnum cumulum non possidet? quandoquidem omnia in hoc uno titulo continentur; vos satis id nostis; cum enim fit Deus, nulla perfectio, ideoque nullum magnitudinis genus illi deesse potest; possidet illa omnia eminenter; possidet illa ex semet, & jure suo; possidet quin ab aliquo pendeat, & praestantissime; sed quid ipsi debemus huic eidem Jesu fummopere Magno, fummopere Sancto, fummopere perfecto? huic Homini Deo, huic Verbo Incarnato? debemus illi cultum omnem, adorationem, obsequium, famulatum, submisionem, gratitudinem: *ut in Nomen Jesu omni genuflectamur, Calisum, vestram, & infernum.* (Ad Philipp. 2.) Quatenus Deus noster Creator est, noster finis novissimus, nostrumque supremum bonum; & quatenus Homo-Deus, Salvator est noster, mediator, & Iudex; sed potissimum sanctitas ejus, quae praecipua est probatio suae Divinitatis, non cogit illum intueri, tanquam Prototypum nostrum. Dubium non est, quo minus nomine suo, non secus ac aeterni Patris sui jubeat nos sanctus esse: *Sancti spiritus, quia ego sanctus sum;* (Levit. 11) quia hoc non constituit Filios Dei per adoptionem, quemadmodum ipse est per naturam; & hoc primum debemus illi, quod nobis medium suppeditavit, quod sancti haeremus; quia hic fons est, & principium verae magnitudinis nostrae, Spei nostrae fundamentum, & jus adquisitionem ad aeternam beatitudinem, quae erit nostra retributio. *Idem in serm. de Nativitate Jesu Christi.*

Ut colamus Jesu magna, illi nobis considerandus est in omnibus relationibus suis, eaque redigenda sunt, tanquam ad centrum, ad sacram personam illius, quae magnum est sollemnitatis hujus obsequium. Incipiamus ergo, fratres mei, sequi dilectum discipulum, volatu nostro ascendentes usque in finem Divinitatis; humilis, & reverentialis fides, & ardens amor, dux sint alic, quae nos illic attollant; ne verecund nosmet concitare in lumina inaccessa, in quibus habitat hoc adorabile Verbum. Fides, tanquam velum, illius temperabit claritatem; igitur in sinu Patris Aeterni, & Jesu, Rex Angelorum, Redemptor, omnium universonum dominator, unice Fili Dei, unice Fili Matris Mariae, die hac te veneramus. Aeterna generatio tua, in sinu Aeterni Patris, prima est magnitudo, quae nos percellit, quia fons est omnium magnalium tuorum. Tu altera es Sanctae Trinitatis Persona, sed aequalis primae, & principium tertiae. Tu es splendor, & gloria Patris Aeterni; tu illius Potentia, atque Sapientia. Tu imago vivens, & consubstantialis; tu es Filius unicus, & Verbum Aeternum illius; tu Deus de Deo, Lumen de Lumine. *Sermo Manu scriptus.*

Rapio non est, fratres mei, cum Jesus se Patri suo facit aequalem; quoniam possidet omnia Patris magna iura Nativitatis suae, & Nativitatis, quae exaequat potestatem, & posteritatem Omnipotentis. Ipse unum, idemque est cum Patre divinitate. Prodigium est in Essentia increata. Primum est Aeternitatis miraculum, quoniam Jesus est prima productio Patris Aeterni, & cum illo est fons Spiritus Sancti, qui extrema est productio. Per admirabilem haec Nativitatem, Jesus est infinitus, tanquam Pater suus, Omnipotens sicut ille, Deus sicut ille, Fons, & Principium divinae Personae sicut ille, & non aliud intercedit discrimen, nisi quod in eadem divinitate, in aequali Aeternitate, in communi majestate, ille Pater est, & Jesus est Filius; sed Filius sine dependentia, sine indigentia, sine inaequalitate, sine posterioritate. Filius est ejusdem Aeternitatis, quae Pater, ejusdemque auctoritatis. Deus est, sine principio, ut ille, Filius est sine varietate Essentiae, Potentiae, Sapientiae, habens unitatem essentiae, & diversitatem Personae, in qua est Deus unus cum illo, adoratur ut ille, Creator, Conservator universonum Dominus, ut ille. *Idem.*

Concipite S. Augustinus ait, Aeternitatem Jesu, tanquam Verbi, ex verbis illis: *in principio Verbum.* (Joann. 1.) In principio fecit Deus Caelum, & terram, sed Verbum jam erat; fateamur, illum esse Creatorem, qui fecit omnia; cum enim audimus haec Verba: *Verbum erat;* (Ibid.) in quo igitur erat? intelligimus fuisse in Patre, qui nec fecit, neque creavit illum, sed genuit: nam per quem Pater fecit Caelum, & terram? Per Verbum, quod erat in illo: *Et Verbum erat apud Deum.* Sed quoniam est hoc Verbum? effiebat ne rumorem transcendit? Non transibat, neque evanescebat, quia erat in Deo: *Deus erat Verbum;* & erat Deus; cum ita loquimur, Deus non multiplicatur; *quoniam unum est; Deus erat Verbum, non duplicemur Deum,*

sed intelligimus Filium, (August. serm. 10.) quia hoc Verbum est Filius Dei; sed concipere debemus, hanc eundem esse Deum cum Patre, per quem ille fecit omnia, & si creatus non fuit; nam erat ille in principio, & si quis aliquid ante hoc principium, quod fecit omnia, laberis in summan insaniam: *Insanis, qui aliquid quavis ante principium.* (Ibidem.) Talis est prima magnitudo Jesu, ipse est Sapientia, quae habitat in sinu ejusdem Sapientiae. Ille genitus erat antequam Montes collocarentur, & hic est Sapientia illa, quae disponebat omnia in numero, pondere, & mensura. Ille est Splendor Patris Patris Aeterni, Jesus ergo in partem obtinuit Aeternitatem, nam Pater nunquam fuit sine Splendoribus, vel inde sequeretur, Patrem non possedisse haec inaccessa lumina, quae in scripturis ubi tribuantur: divinus hic Sol igitur fuisse sine Splendoribus, & sine luminibus; da mihi lumen sine splendore: da mihi ignem sine calore, & sine lumine; intelligite, fratres mei, quantum sit argumentum, de quo loquimur: est enim de Verbo Incarnato, & Coeterno Patri suo; ille, qui intelligit haec Jesu magna, obsequium illi praestare debet per interiorum letitiam, per cordis voluptatem, per amorem immutabilem; sed ille, cujus acies nimis infirma est, ut adeo in sublime se attollat, credere debet has veritates cum profunda humilitate, & pulsare, & perseveranter petere, donec Jesus, qui lux est, illuminans omnem hominem venientem in Mundum, illum illustrare dignetur. (August. Ibid.) *Da mihi lucem, si alicuius non erat Filius, Pater lux obscura erat.... ergo semper Pater, semper Filius.... Da mihi sempiternum ignem, & dabo tibi sempiternum splendorem.... Semper lux, semper candor ejus; qui autem non intelligit, credas. Auctor recens.*

Evangelista, qui dixit nobis: In principio Verbum fuisse, illud contemplatus est tanquam positum supra omnes creaturas, supra potestates, Dominationes, tanta est magnitudo Jesu; & quis est ille, Sanctus Augustinus ait, qui verbis explicare possit adeo infirmis, qualia sunt hominis verba? *Quantum est enim hoc videre Verbum Dei? Quis humanis explicare verbis? Ille ubique est, tanquam lumen, quod oriens perstringit oculos mortalium omnium, illic momento patet usque in occidentem, tanquam vox, quae aures ferit illum audientium; ita, ad explicanda ineffabilia Jesu Mytheria, divinum Verbum totum est in nobis, non secus ac lumen, & vox; sed cum ea perfectione, ad quam, nec lumen, nec vox valent pervenire; lumen enim non potest penetrare locos absconditos, neque viscera terrae perforare, neque montium densitatem; sed Jesus Christus confideratus tanquam Verbum, abditissimos penetrat locos, & non est, qui se abscondat a calore ejus, (Psalm. 18.) & lumine. Divinum hoc lumen non egreditur de Patre aeterni generis, tanquam vox, quae exaudiat ab omnibus; non egreditur ex me, me non relinquit, cum tamen ab omnibus audiat; ita divinus hic Jesus adorabile hoc Verbum in Sole Jesu tabernaculum suum, (Psalm. 18.) hoc est in sinu Patris sui semper est, quia ille cum Patre unum est: *Joann. 5.) Ille semper agit cum Patre, Pater meus semper operatur, & ego semper operor; & nihilominus Jesus semper est in Patre suo, & semper in nobis; si miraculum Verbi mei, quod se communicat omnibus, & manet in me, magnum est miraculum Jesu Christi, Verbi divini, non est ineffabile, & explicari potest verbis, quae praeterlabuntur? O miraculum Verbi mei? Quid est ergo Verbum Dei? (S. August. serm. 40.) totum est in sinu Patris sui, totum est in Caelo, totum in terra, totum in Angelis, totum in Virgine, totum in aeternitate, totum in inferis, & totum in singulis nostrum, Sic cogitate Verbum totum in Calis, totum in terris, totum in Angelis, totum in Patre, totum in Virgine, totum in inferis, totum in Carne. (August. serm. 29.) Idem.**

Sed obruimur, Jesu, pondere Majestatis tuae, sicut Petrus prostratus in Thabor ad pedes tuos, everfus fulgore, qui ex facie tua emanabat, & cujus vim sublinare non poterat. Illud ipsum adhibemus tibi obsequium, quod ille Princeps Apostolorum; cum illo fateamur duo: alterum quidem, per adorationis nostrae silentium, quia oculus non licet nobis attollere in hanc magnitudinem tuam, quia caecutiunt; alterum vero verbis, non secus ac hiecidem Apostolus, cum illo dicentes tibi: bonum fore habitare in Sancto Monte hoc, ubi tatus es, tantoque lumine circumfusus, & in hoc luminis fonte, non secus ac S. Joannes dilectus tibi Discipulus, inebriari. Non possumus ergo, o Jesus, ferre pondus tuae Majestatis in sinu Patris tui, & nihilominus ita Majestatem hanc diligimus, ut petamus licere nobis per te ibi semper incolere, ibique mansionem nostram constituere: *Enclamus hic tibi tabernacula.* (Marc. 9.) Amamus lumina tua, quae oculos nostros, perstringunt eo usque, ut velimus nosmet in istud immergere, non secus ac Angeli tui, qui te vident, & alarum suarum velamento se abscondunt; possunt videre te incessanter, quod eos beatos efficit, & cellarent esse beati, nisi viderent. Nihilominus alii suis se ipsos tegunt, quasi, ne videant, quod videre desiderant, & quod videbant in omnem aeternitatem.

Jesu confideratus tanquam Verbum est ubique Similitudo ex S. Augustino desumpta. Sermon. 100.

Magnalibus Jesu oculis perfringere non potest, f. velo carnis sunt confis delectanda.

stantias earum rerum, quæ ad me pertinent: profecto S. Augustinus (contra Faustum lib. 9. cap. 22.) ait: universum Judæorum Populum fuisse magnum Prophetam, per sanctas litteras veteris Testamenti, cujus adhuc sequenter est, tanto magis fide dignus, quanto magis favent Christianis contra illum ipsum. Isaias Propheta (cap. 7.) prædixit illum, qui venturus erat ad Mundum salvandum, de Matre virgine esse nasciturum. Michæas (cap. 5.) prædixit locum, ubi nasceretur; & idem Propheta, qui prædixere temporalem illius Nativitatem, meminerunt etiam æternæ: ex te mihi egredietur, qui sit dominator in Israel, & egressus ejus ab initio, a diebus æternitatis. (Mich. 5.) David prædixit Magorum adorationem; & Jeremias eadem innocentiam, & Herodis persecutionem: Ofce (cap. 11.) fugam in Ægyptum, non secus ac reditum, ille, qui ex Prophetis meritis illi nomen Evangelizæ, eo quod de rebus futuris eadem perspicacitate locutus est, ac de præteritis, memorat reprobandum Judaicæ Populi, & gentium vocationem, quemadmodum etiam fundationem Ecclesiæ, & Legis novæ prædicationem. Zacharias (cap. 9.) prophetavit ingressum Jesu Christi in Jerusalem; mox opprobria, quibus afficiendus erat, postquam triumphans fuerat exceptus; duorum latronum circumstantia, inter quos crucifixus fuit, ab Isaiâ (cap. 53.) narratur; Amos (cap. 8.) verba facit de generali eclipsi, quæ tunc tenebris terram universam cooperuit; & Ofce verba facit de Jesu Christi victoria, de inferno, quo ille descendit, & de morte per gloriosam Resurrectionem suam; Malachias (cap. 1.) locutus est de augusto Altarium nostrorum Sacrificio; & Zacharias de adorabili Eucharistia Sacramento; denique omnes fere de secundo Adventu in fine sæculorum, deque universali Judicio; sed nemo melius locutus est de Mysteriis Messie, quam Rex ille, de quo originem, & genus ducturus erat, & qui illum prospexit in duplici statu maxime opposito, videlicet in passionibus, & opprobriis Crucis, & in gloria Resurrectionis, & Ascensionis ejusdem. Verum, quæ major Divinitatis, & magnalium Jesu Christi probatio proferri potest, quam hoc ipsum prædictum, & prophetatum fuisse tot sæculis, antequam appareret?

Hic locus non est ad examen vocandi testimonium Apostolorum, tum eorum, qui scripserunt vitam, & actiones Salvatoris, cum eorum, qui Populis annuntiaverunt ejus Mysteria, & religionem. Apostolorum, inquam, testimonium, quanti faciendum sit, & quanti ponderis esse debeat eorum auctoritas; dicere non est nobis modum, quo scripserunt alii, alii vero prædicarunt veritates, quas a suo Magistro didicerant; satis ostendere, neutros incidere potuisse in aliquam suspitionem alicujus cupiditatis, & quemadmodum non potuerunt aliquid affectum inducere, quem illis non afflaret Spiritus Sanctus, illos nunquam potuisse, neque ausos fuisse id exequi, nisi ab eodem Spiritu impellerentur; & agerent; quoniam nihil illis expectandum, vel sperandum erat ab hominibus. Sed e contra fe obijciunt contradictionibus Judæorum, odio gentium, furoris, & persecutioni tyrannorum, ideoque supplicis terribilissimis, per inferendum est, illis, ante alios, persuasum fuisse de Divinitate Magistri sui, & de veritate Religionis, quam insinuare volebant. Ecce igitur pars testimoniorum, quæ illi perhibuerunt, S. Thomas, unus omnium maxime incredulus, qui profusus fuerat, fe nunquam crediturum, nisi propriis sensibus; postquam convictus fuit, illum vocat suum Dominum, & Deum: Dominus meus, & Deus meus. (Joan. 20.) S. Joannes incipit Evangelium suum per hæc verba: In principio erat Verbum, & Deus erat Verbum, &c. quæ omnes indicant characteres Divinitatis. S. Petrus perhibet testimonium gloriæ Salvatoris hujus, quam viderat, & verba, quæ audiverat, cum ille sibi in Thabor transfiguratus apparuit: accipiens a Dno Patre honorem, & gloriam, voce delapsa ad eum hujusmodi a magnifica gloria: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit, & hæc vocem audioivimus de Cælo aliam, cum essimus cum ipso in Monte Sæno. (2. Petri c. 1.) Alii Apostoli, & Discipuli ostenderunt fe perfecte convictos fuisse de Divinitate illius, a quo mittebantur, & de veritatibus, quas nomine ipsius annuntiabant; alioquin, si credidissent, se deceptos fuisse, nunquid omnia reliquissent, & omnia passi essent, ut calumniam foverent, sumptibus suæ quietis, honoris, & vitæ?

Missa faciamus cetera argumenta, & innumera testimonia, quæ de Salvatoris Divinitate, ejusque magnalibus asserti possent, ut id animadvertamus, quod nos in ea, quam habemus, fide, potest confirmare. Profani historici, majorem merentur fidem, ubi loquuntur de Cæsarium imperio, Exempli gratia, & de rebus gestis, quas scripserunt, quam Propheta, Evangelizæ, Apostoli, Martyres, & plurimique auctores infideles de mirabilibus Nativitatis Domini, de miraculis vite illius, de prodigiis mortis, de Resurrectionis gloria, de Ascensionis triumpho? & omnia hæc facta, quæ testata reliquerunt tot auctores, qui, ut loquuntur Scriptura, efficiunt testimonium, nonne sunt facta valida probationes, ut nobis persuadeant, hunc hominem, & de quo præbentur testimonia adeo ampla, & authentica, esse infini-

Testimonium Apostolorum de divinitate, & magnalibus Jesu.

Animadvertit in probatione veritatis, & in testimonio divinitatis J. C.

te supra homines? scio, cum agitur de historia, auctores, qui, ut plurimum, majorem merentur fidem de his rebus, quæ ævo suo contigerunt, & ut ita dicam, sub oculis eorum, non semper satis esse in plurimis tutos; namque favor, metus, spes, & affectus variè efficerent nonnunquam favorem, ut veritatem dissimulent, & sæpe minus scribant historiam, quam Principum suorum Panegyricum. Sed nulla similis cogitatio impellere poterat eos, qui de Jesu Christo locuti sunt, ut illum, tamquam Deum traderent, nisi illis omnino de hæc persuasum fuisset. Hoc saltem dici non potest de Prophetis, & de Patriarchis, qui tot sæculis illum præceperunt: quod vero ad Apostolos, & Evangelistas attinet, non video, quam causa illis impelleret potuerit, ut in honorem ejus, facerent, & paterentur quidquid fecerunt, & passi sunt. Si temporum decursu agnovissent illum, tamquam calumniatorem, & Sycophantam, non viverent; si mors tandem illis errorem abulsisset, non erant quid sibi ab illo vel timerent, vel sperarent; & fidelitas, amor Patriæ, gloria veri Dei, quem adorabant, ac sextentia alia rationes humanae, & divinæ suadebant illos, ut facerent profusum opus eorum, quæ fecerunt.

Quod spectat ad testimonium hominum, quamvis illud inimicorum suorum in favorem Salvatoris Mundi, sit irreprehensibile, & Deus sæpe oblectatus fuerit eis illum ore elicere confessiones Filio suo decoras; infideles tamen, non facti sunt illi cognoverunt, ut de illo pro meritis loquerentur. Quidam ex illis, qui maxima ingenii laude floruerunt, quærens regulam morum, quæ tuta esset, & certa, ait; hominem patrem non esse, ut sit morum norma, hunc Deum esse debere, præcipue vero, si Deus ferebat Homo: non Homo, sed Deus est, maxime vero, si Deus ferebat Homo; Cumque ab hoc Philosopho quaeretur, quomodo leges illius servare teneremur, respondit: id, quod innuit aliquam cognitionem incarnationis divinæ Personæ: donec sit in terra Legislator, qui sit homine major, & qui omnibus hominibus fontem veritatis aperiat. Videtur etiam alius nescio quis, qui tanta non gaudet Nominis celebritate, nequaquam magnum hoc ignorasse Mysterium, cum ait: Opus esse, ut Filius Dei mitteretur ad medelam afferendam malis omnibus, quibus terra erat infecta, atque, ut ita dicam, obruta, & submersa, quasi universali collusione; sed forsitate duo isti, ethnici sapientes, cum hoc pacto loquerentur, hæverant lumina sua ex libris nostrorum Prophetarum, & sane liquet, eorum mentis aciem, nequaquam pervenire potuisse ad intelligendum sensum eorum verborum, quæ proferebant; quandoquidem hic Homo Deus, quem credebant necesse esse, ut in Mundum veniret, nondum apparuerat, ut ferretur iudicium de miraculis ejus; & placitis Evangelizæ sui, auctorem tot prodigiorum, & legum vere Sanctorum, vere Deum esse, Imperatores nonnulli, post illius mortem percipiunt miraculorum, & sanctitate vite ipsius, voluerunt, illum accensere diis suis, & Tertullianus testatur, Pilatum de hæc re litteras ad Imperatorem Tiberium, a quo proposita fuit in Senatu hæc Apotheosis. Alius decreverat illi templum ædificare, sed fallorum deorum Sacerdotes illum de hæc mente egerunt, & Alexander Severus, ob insignem, & peulente æmulationem, quam de Jesu Christi Persona conceperat, imprimi iussit ejus Imaginem in operibus publicis, atque ac in ædibus suis, quod satis ostendit quanti Jesu Christus ab infidelibus ferebat, quamvis aliunde illum dedecore afficerent, rati, illum quidem hominem esse non vulgarem; vel ad summum, dignum, qui inter deos suos, idola videlicet, accumberet.

Nonne mirum est videre, veritatis vim coegisse infestissimos Salvatoris inimicos, ut illius divinitati perhiberent testimonium; nam nonne ipse impius Porphyrius aperitimus Christianæ Religionis inimicus, qui nihil intentatum reliquit, ut illum excinderet, convelleretque, testatus est ex ipsa dæmonum confessione, Jesum Christum singulari virtute, beatam meritum fuisse immortalitatem. Quid de Mahometto dicam; nonne fatetur, Jesum verum esse Messiam missum a Deo, cuius habebat spiritum, & virtutem? Nonne fatetur, illum Verbum esse Dei in sinu Virginis, cui nomen Maria; Legem recentem, quam hominibus tulit, & quam in Judæa prædicavit, nihil nisi verum completi, & ipsum postquam adimplevit missionem suam, in Cælam sublatum fuisse ad recipiendam mercedem laborum suorum. Quid dicemus modo de demoniis, & de herose parte oraculorum, quæ superbi ipsi spiritus divinitatis appeterent, coacti fuerunt proferre in laudem Divinitatis Domini nostri; & plurimi Doctores asserunt, inanimis horum deorum silentium, sæpe veri esse gloriam publici angusto, ac terribili nomine Jesu, os obruit.

Silentio prætermittamus quidquid infidelitas nobis suppeditat in hoc argumento, & coniciamus oculos in magnum illud lumen, quod accendit Deus in paginam, ut spiritus ad lumen majus præpararet. Desybilis loquor, Virginitatis Prophetissis, quarum virginitas merita est donum prævidendi nostra Mytheria adhuc futura; nam, & quavis

Testimonium infidelium pro divinitate J. C.

Plato Divinus vocatus.

Trismegistus.

Imperator Adrianus apud Lampetidum.

Infestissimi inimici J. C. testimonium perhibuerunt de illius divinitate.

Testimonium Sybillarum.

Sancti Patres ut fuerat oraculis harum Virginum Ethioleorum persuasuri de nostris veritatibus cultores idolorum; quomodo detrectari possunt testes, quos ipsi etiam Pontifices, & idololatia: ministraverunt? S. Justinus, Theophilus, Antiochensis, Clemens Alexandrinus, S. Augustinus, aliique multi Ecclesiæ Doctores usi sunt pluribus in locis ad probandas res plures, quas ab Evangelio docemur; & Laetantius, qui fuerat idolorum Sacerdos, post conversionem suam, sedulam navavit operam, collecturus ea, quæ superflua præfosa antiquitatis monumenta. Nihil singillatim profero de harum Sybillarum Vaticiniis, quia hæc omnia patent, præcipue vero dæ insignes prædicationes, de quibus Latinorum Oratorum, poterantur Principes, satis perspicuis verbis sermonem habuerunt.

Jesu Christus, qui suam probavit cum Patre aequalitatem, atulit etiam argumenta, quibus probavit sibi eundem, quem Patri, honorem esse detendendum, cum quoniam unum tantummodo officio per unitatem Naturæ; omniumque perfectionum, quæ illis sunt attributa, petit etiam honorati cultu eodem, iisdemque obsequiis, tamquam Deus unus cum illo; ut omnes honorificentur Filium, sicut honorificentur Patrem. (Joan. 5.) Propheta nonne prædixerat hæc cultus æqualitatem, cum dixit: adorabunt eum omnes Reges terræ, omnes gentes serventur ei? (Isa. 55.) Nonne Omnipotentis imperio Angeli, & omnes creaturæ usque fuerunt adorare Jesum Christum simulacrum in Mundum prodire: & cum primam introduxisset Præmunitum in Orbem, dicit: & adoravit eum omnes Angeli ejus. (Ad Hebr. 1.) Uni Deo adoratio reservata est. Solum Deo omnis gloria, & gloria; Cur enim Pater æternus, qui J. C. federo ad dexteram suam; nonne, ut reciperet eadem adorationes, ac ipse ab omnibus rebus creatis, quia ille est deinitas eadem: sedet a dextris meis, sic a dextris, S. Chrysologus (Serm. 28.) ait, sedet Filius, ut Pater non sedent a sinistris; unica, & singularis est divina confessio, ubi Superna Virtus recipit nihil indistinctum: ita cognitio Jesu Christi, & cognitio Patris, nobis proponuntur, tamquam duo æqualia objecta, vel potius, tamquam objectum unum, quod constitutum est eolorum beatitudinem. Vita æterna in eo sita est, ut cognoscamus Deum verum, & Jesum Christum Filium ejus: hæc æstivata æterna, ut cognoscantur in Deum verum, & quem misit Jesum Christum. (Joan. 17.) Ita Sanctus Joannes explicite ait, Jesum Christum verum esse Deum, & esse vitam æternam: Hic est verus Deus, & Vita æterna. (1. Joan. 1. c.) Cur autem Jesus Christus non adoretur tamquam Deus, quandoquidem est substantialis imago Patris, splendor gloriæ illius, lumen luminis illuminantis omnem hominem venientem in Mundum? Cum hi splendor gloriæ, & hæc substantia ejus. (Ad Hebr. 1.) Ille accipiens servi formam, humiliavit se, ita tamen, ut non amitteret formam Dei; Divinitas, per hæc effusio, nullam passit est immutationem, S. Augustinus (Tractat. 7. in Joan.) inquit: semperque exinanivit formam servi accipiens: non ergo se exinanivit amittens quod erat, sed accipiens quod non erat. Ne separamus ergo adorationes nostras. Pater nonnisi per Filium potest honorari; ad Patrem itur dumtaxat per Filium, creata omnis cultus suos adhibere Omnipotentis, & Agno super Thronum illius sedenti. Nostrum est, non secus ac Spiritum beatorum, quos æterni Nostri iussit adorare Jesum Christum, statim ac in Mundum lucem prodire, in præsentiarum, cum exit quidquid in eo terrenum erat, per unionem carnis nostræ, adoremus illum in Cælo a dextris Patris sui, & nosmet conjungentes cum Senioribus viginti quatuor, & cum universa Aula Cælesti clamemus, Agno, qui sedet ad dexteram Patris, honor, & gloria omnis in sæcula sæculorum.

Cum S. Paulus dixit nobis Jesum Christum prædestinatum fuisse, ut esset Filius Dei, in suprema Potestate, secundum Spiritum sanctitatis, per resurrectionem ex mortuis; nonne palam probat tres admirabiles Nativitates Jesu Christi? profecto nonne declaratus fuit Dei Filius per potestatem, quam in omnem naturam exercuit, in omnia elementa, in omnes morbos? hæc sententia est Theophylacti dicens: manifestatus est Filius Dei in virtute per Spiritum sanctificationis. (Theophylactus in cap. 1. ad Roman.) Ecce ergo divinam hæc generationem substantiam, & sinus Patris, ad producendum cum illo amorem æternum, & consubstantialitatem: si hæc generatio ineffabilis est, miracula Jesu Christi nonne fidem ejus constituunt? prædestinatus est in virtute Filius Dei. (Ad Rom. 1.) Humana Nativitas, ac temporalis est substantia, & sine Maria connotatur per hæc verba: illum prædestinatum esse Dei Filium, per Spiritum sanctificantem, cum ex purissimo Sanguine pulcherrimæ Virginis, Spiritus divinus effinxit Corpus æterno Dei Verbo; denique Nativitas J. C. ex sinu sepulcri in gloria, & in immortalitate, ad statuendum Dei Regnum, & Ecclesiam suam, designatur per Resurrectionem mortuorum: qui prædestinatus est Filius Dei, ac resurrectionis mortuorum. (Ibidem.) Immoremur stabiles in tribus hæc articulis Fidei nostræ; adoremus Jesum Christum in sinu Patris, penetraturi hoc ineffabile, & incomprehensibile Mytherium; adhibeamus illi omnia obsequia in hoc humiliationis Mytherio, ubi non

Handley Bibl. Conc. Theol. de Myther. Tom. II.

exinanivit seipsum, nisi nobis datus secundam Naturam, & ablatum illum, quam accepimus ex infecto primi hominis fonte. Refurgamus cum illo non amplius merito, per gloriam, quam speramus ab illius divinitate; quæ illum Patri coæquat suo, quandoquidem nobis pollicitus est nos futuros Deos, profecto jam promissionis hæc arbas accepimus, quia recepimus, ut Jesu Christus, vitam Spiritualem in Sacramento illuminationis, & denique, cum ille sit vita, & resurrectio, refurgemus cum illo, & cum ille apparebit, similes erimus illi, per adoptionem, quemadmodum ipse similis est Patri per naturam: cum apparuerit, tunc similes erimus. (1. Joan. 3. c.)

Jesu Christus, qui est consubstantialis imago Patris accipiens formam servi, nequaquam amisit formam Dei. Deus est, & Homo est, inquit Augustinus: (Lib. 1. de Trin. cap. 7.) uterque Deus, & uterque Homo, Creator est rerum omnium, pergit Pater idem, per Divinitatem, & est Salvator hominum per Humanitatem. Impassibilis est in se ipso per divinam Naturam, quemadmodum passibilis est per humanam; taliter conservavit proprietates duplicis hujus Naturæ, ut per hoc probaverit, fe a Matre veram carnem recepisse, & ab æterno Patre privilegium Divinitatis. Hæc est eadem Persona divina, quæ perfecte in se una conjunctis proprietates adeo oppositas, ita ut semper servaverit quod proprium erat divinæ Naturæ, & nihil de illa, per hæc æmulationem fuerit immutatum; ita Jesus Christus, per Divinitatem suam est immensus, & per Humanitatem; intra exiguis hæc terminos coarctatus est. Per carnis sue infirmitatem, sequitur laudatus Pater, crucifixus fuit, & mortuus est, & per vim Divinitatis suæ, non mansit in Sepulcro. Vita igitur mortem passus est, sed per carnem hæc mortalem, quam vita acceptat; & caro facta est immortalis, sed per virtutem divinitatis, cum qua erat conjuncta; cum ergo dicimus: Filium Dei esse immutabilem, & coeternum Patri suo, loquimur de Filio Dei, considerato, quatenus Verbum est, & cum dicimus Dei Filium sepultum fuisse, loquimur de Filio Dei, considerato, secundum carnem, qua indutus est: unde idem Filius Dei incommensabilis Patri, atque coeternus Patri, sed in Verbo solo; & sepultus est Filius Dei, sed in carne sola. (Ibidem.) Igitur diligenter distinguendum est, quod dicimus de Filio Dei; neque enim numerus trium Personarum Divinæ Trinitatis crevit, cum Verbum caro factum est; nam, sicut in Homine corpus est, & Anima, & nihilominus una tantum persona est; similiter in Jesu Christo Verbum, & Homo non sunt, nisi una eademque persona, quam Dei Filium vocamus; atque ut familiariter uti similitudine, Philosophus ita vocatur solum propter perfectiones Animæ, quæ sedes est rationationis, & Philosophia; & nihilominus bene dicimus, Philosophum interfectum fuisse, & fuisse sepultum, quamvis hæ loquendi rationes non intelligantur nisi de corpore Philosophi, & non secundum partem, per quam vere Philosophus est; ita non male dicimus, Jesum Christum esse Filium Dei, Verbum æternum, Deum gloriæ, Patri suo æqualem in omnibus; & simul dicimus bene, Deum esse mortuum, Deum fuisse crucifixum, quia neque mortuus est, neque crucifixus, nisi secundum carnem, qua indutus fuit, non autem, quatenus est Filius Dei, Rex gloriæ, & summus Dominator, & sicut Homo, Verbo. Grat. Philosophus non dicitur, nisi secundum naturam, nec tamen ideo absurdo, sed congruentissima, & ubertissima locutione dicitur: Philosophum sepultum, Philosophum mortuum, Philosophum sepultum, cum totum secundum carnem accidat, non secundum id, quod est Philosophus; ita Christus, Deus, Dei Filius, Dominus gloriæ, & si quid hujusmodi, secundum Verbum dicitur, & tamen recte dicitur, Deus crucifixus, cum hoc secundum carnem, passum esse, non secundum id, quod Dominus Rex gloriæ est.

Divinitas per incarnationem immutata non est, igitur J. C. est Deus.

PARAGRAPHUS VI.

Delecti ex Afericis, recentibusque Conclusionibus loci hujus argumenti.

Verbum Incarnatum est mundus integer perfectissimus, quemadmodum a quodam S. Patre vocatur, & si, secundum Apostolum, Deus in se uno collegit quidquid magnum est in Cælo, & in terra; velle, hodierna die, unico sermone completi omnia ejusdem magnalia, nonne tanta temeritatis opus est, quante audere immensam maris extensionem cavam manu completi? hæc tamen illa est necessitas, ad quam me redactum video, & extrema difficultas, cui memet implici cum hæc ingressus sum provinciam exornandi elogium magnalium Jesu Christi, in quo omnes Scientiæ, & Sapientiæ Dei thesauri continentur. Etenim quin loquar de Perfectionibus omnibus, quas habuit ab æterno in sinu Patris sui, ubi splendor est gloriæ, figura substantiæ, & vivens imago bonitatis ejus, tunc etiam, cum exinanivit se, servi formam accipiens, ut loquuntur S. Paulus, videlicet faciens se hominem, non ita delevit omnes characteres magnitudinis suæ, qui semper dilataverunt illum.

Magnas, & difficile conquis est loqui de magnalibus Jesu.

tem. Tunc in eternitate aperies nobis, Deus, hoc My-
sterium, cum umbra cessaverit, & nos videbimus non am-
plius in enigmate, sed facie ad faciem; in cujus beatif-
simi momenti expectatione nosmet coartamus, adorantes
aeterna Magnalia tua, quae oculorum nostrorum aciem in-
firmant. In terra hujus tenebris ac contemplari non pos-
sumus; non secus ac Angeli tui, velamus oculos nostros ad
aspectum throni tui, testimonium perhibere quodam Pro-
pheta; (Isaia 51.) sed, cum temperaveris in te haclumi-
na, tenet nobis similes praesens, sub velamento carnis
tuae debemus adorare te, atque contemplari. Idem.

Magnalia
Jeshu in My-
sterio In-
carnationis
nis.

Postquam contemplati sumus Jeshum Christum in aeterna
generatione sua, nonne illam considerare debemus in ge-
neratione temporali? utraque sunt nobis aequae ineffabiles;
generationem ejus quis enarrabit? Jeshus quae magnus est in
humiliationibus suis, quia ibi semper est Deus. Admira-
tio ferre sola portio nostra est. Quod respa admirabile
consilium! Jeshum conjunxisse Divinitatis suae privilegia
cum infirmitatibus nostrae humanitatis; & quin cessaret ef-
fe Deum infinitum, aeternum, immensum, immortalem, a
nullo pendente, factum fuisse hominem Deum, in clausum
inter angustos cancellos Corporis, stabili, & pannorum,
quibus involutus fuit in ipsa infantia; Jeshum Christum se-
cisse in persona sua affinitatem cum nostra humilitate ma-
gnalium suorum; immortalitatis suae cum nostra mortali-
tate; divinae naturae suae cum nostra humana natura, fa-
ctum Filium hominis, & Filium Mariae in omnem aeterni-
tatem, quemadmodum ab aeterno est Filius Dei, & Filius
unicus aeterni Patris. Debemus igitur adorare Jeshum in
hoc novo statu, & hoc profundo Mysterio, in unitate di-
vinae Personae suae, & diversitate suarum naturarum, quar-
um altera divina, atque aeterna est, altera humana, at-
que temporalis. Divinum hoc obsequium inveniunt, o Jeshu,
attollentes in te corda nostra, ut debita perfolvamur tibi
obsequia, adoramus te, recipientem aeternam essentiam Pa-
tris aeterni, & dantem essentiam, atque substantiam tuam
humanae naturae, quam tibi conjunxisti in aeternum, unio-
ne intima, potenti, gloriosa, & divina. O adorabilem
statum! O Mysterium ineffabile! O beatum Incarnationis
momentum; quod facit hominem Deum, & Deum homi-
nem, quod dat Caelis Regem gloriae, terra Dominatorem,
Angelis Reparatorem, Homines Salvatorem! O Deus,
qui voluisti unigenitum Filium tuum, qui Deus est, ab
aeterno in te hominem fieri in tempore, ut incessanter adoremus
vitam hanc ineffabilem, & profitus divinam Verbi in hu-
manitate, & humanitatis in Verbo vitam, ut illius spiritu
animemur in terris, & perfructum eodem in Caelis illum
contemplantes, qui est vita, & gloria nostra. Excer-
ptum ex opere Cardinalis de Beraldo de Magnalibus Jeshu.

Collecta ex
Magnalibus
Jeshu.

Jeshu con-
sideratus in
suis predi-
cationibus
& in My-
steriis.

Jeshus igitur in duplici statu adorandus est: altero qui-
dem aeterno, altero temporali; altero divino, & altero
humano; simulque per omnem aeternitatem conjuncto. Ado-
randus nobis est Jeshus homo-Deus; nihil enim amicae
de magnalibus suis, sed pro nobis hominem fecit, pro nobis
toto vitae curriculo egit, & operatus est. Nativitas
ejus, & quae illam consecuta fuit humilitationes; ejus in-
fantia, in qua ratio ipsius involuta vis est; vita ejus ad
trigesimalium annuum abundantia; Praedicationes ejus, divini,
apostolicae cursum; prodigia, passiones, non alium ha-
bueri scopum, nisi hominem sanctificandi, atque instituen-
di divinum hanc Religionem, in qua omnes homines, no-
vam adfuerunt Nativitatem, gignerentur Jeshu per Jeshum,
& pro Jeshu. Igitur, pro me, (dicendum est mihi) O Jeshu,
nascens in stabulo, & paleis; pro me vitam ducis hu-
miliatam, laboriosam, patientem; pro me moeroris in Cal-
vario Crucifixus; pro me denique in gloriam ascen-
dis, O Nativitas! O vita! O mors! O vita divina, glo-
riosa, caelestis! O beatum monumentum Incarnationis
mortalis, glorificationis Filii Dei! O status Jeshu in sinu Pa-
tris, & in sinu Mariae, in sinu Crucis, & a dextris Dei!
O Mytheria Jeshu, in Judaea, in Aegypto, in Galilea, in
Bethleem, in Nazareth, in Jerusalem, in Praesepio, in
Cruce, in sepulchro, in terra, in inferis, & in Caelo! Quis
affectui dicendo posset cogitationes tuas, dolores tuos, se-
creta cordis tui, ac Mytherios tuorum in sanctis his
locis? Caelum hac nobis revelabit aliquando, & illa erunt
tota occupatio nostra in omnem aeternitatem; interim ter-
ra haec ignorare debet, revereri, & contenta esse micis,
quae decidunt de Mensa Sanctorum tuorum, quos nutris
hoc pane vivificantem, qui vivificat omnia in terra, & in
Caelo. Idem.

Jeshu com-
mendat hu-
militationes
suae per sua
Magnalia.

Ad Sanctorum exemplum, eorumque imitationem, de-
bemus igitur contemplari, & adorare Jeshum in suis omni-
bus, quae ipse est in magnalibus, & in humiliationibus,
in Cruce, in gloria, in vita, & in morte. Illum adorare
debemus, celebrantes humiliationes ejus, sed pro ipsius ma-
gnalia, commendantes per divinam, vitam ejus humanam;
opportuna pro gloria; per statum ejus impassibilem, im-
mortalem, immutabilem, aeternum, statum ejus mortalem.
Jeshus ipse nonne adoravit magnalia sua, per suas humi-
liationes? non adoravit Divinitatem suam per humani-
tatem? Nativitatem suam in sinu Patris, per Nativitatem
in sinu Mariae, & in praesepio? supremam auctoritatem,
per profundam humilitatem? incretam essentiam suam,
per essentiam creatam? & postquam illum ita fuerimus
contemplati in seipso, debemus considerare illum, tam-
quam communicantem sese, atque semet effundentem, re-
plentemque Caelum, & terram divina gratia sua, gloria,
donis, Mytheriis, & denique seipso per diversas haec co-
gitationes, tamquam per totidem gradus attollentes nos-
met ad Jeshum, nostri solarium nostrum, & gaudium, in
visibus diversis, quos faciemus de statibus Jeshu. In contem-
platione harum veritatum ita sublimium, evanescere debemus,
atque immergi, ut aequamur incomprehensibilem
hanc communicationem, quam Pater Caelestis facit cum].
per aeternam generationem, ut honoremus ineffabilem hanc
Communicationem Divinitatis Jeshu cum humanitate, de-
bemus admirari, & adorare Jeshum, qui seipsum exinanivit,
& exhausti, ut se hominibus tradat; Jeshus enim, ut
ita dicam, exhausti opes Divinitatis suae, ut locupletet
humanitatem; annihilat Humanitatem suam, illam consu-
mans incessanter in fornace amoris sui, atque sacrificans
in holocaustum in Cruce pro hominibus. Idem.

Si dilectus Discipulus, qui singulari privilegio hauserit
in sinu Jeshu lumen, tamquam in fonte, de Magistro suo di-
cere non potuit, nisi ea, quae ipse, per se nequaquam in-
tellexisse videbatur; quid tandem illi fides ope, qua
nos, tamquam cacos deducit, detegere possimus? & si
Mandus universus, ut hic ait Evangelista, non fatis ma-
gnus est, ut continere possit quicquid scribi potuisset
de miraculis Jeshu Christi; quomodo enim loqui poterem de ma-
gnalibus ejus in adeo brevi temporis intervallo? Dominus
dicebat illi Sanctus Augustinus, etiam totus orbis planus
esset voluminibus, & hac omnia volumina de te uno loque-
rentur, nondum sufficienter praeberent tuarum perfectio-
num cognitionem; & quia non est lingua, quae illas un-
quam exprimeret valeat; ne manus quidem est, quae illas
possit describere, nec volumen, quod eas capere possit.
Hac est rerum immensarum natura, cujusmodi sunt Jeshu
magnalia, non pati se satis considerari, nisi sub ea con-
ditione, ut nequaquam se intelligi patiatur; sui copiam
facere, ut ita dicam, nobiscum simul se abscondere, per-
stringere acerrimum intellectum fulgore gloriae suae, & ob-
scure pondere Majestatis suae. Hoc experitur est Sanctus Pe-
trus in Thabor, cum nequaquam conatus est exprimere
paratum illi gloriae, quod viderat in J. C. transfiguratione
ne. Ita vult Deus, Filium suum a nobis hic infra glori-
ficari, per extremum desiderium efficiendi, ut cognoscatur,
& per absolutam impotentiam, operum finem consequen-
di; & nescio, utrum humile silentium aptius elogium sit
omnibus laudibus, quibus eum extollere possumus. *Pater*
Dignetur I. de Divinitate Jeshu Christi ex operibus ejus.

Magnalia &
perfectio-
nis J. C. ex
primi non
possunt.

De Jeshu Christo multo melius, quam de Salomone di-
cere possumus, imperium esse, quasi summa, Sapientia. Hac
sententia non est effectus preventionis caecae populi rudis,
atque carnalis, qui illecebrat his verbis; sed ipsa etiam
Synagoga capita, & Doctores legis, licet eidem invide-
rent, stuporem suum celare non poterant; doctores, &
sapientiores sunt in templo circum Jeshu duodecim annos
natum, tamquam pueri; ille Magister est, quin Discipulus
fuerit, & sortasse jam de illo dicitur, quod dicitur dein-
ceps: nunquam aliquem locutum fuisse, ut illum; neque
tam sublimis sensus protulisse: sed, quod melius adhuc
deinceps ostendit, illum, qui loquitur, Deum esse; hoc
est, quod verba illius non sunt infirma, & languentia qua-
lia erant Scribarum, & Pharisaorum: *etas docens eos, tam-
quam postquam habent, & non sicut Scribae; (Matth. 7.)* nam-
que persuadet veritates, quae sensum, & naturalem ratio-
nem offendunt; obscuritas Mytheriorum quae docet, indig-
git incomprehensibilem eorum magnitudinem; & hoc fit
quidem imperio, sed non violenter; nam Divini hujus
Magistri Sapientia insinuat in Spiritu tanta vi, & suavi-
tate Verbum suum, ut auditorum illius multitudinem, sequen-
tium illum, obliviscatur omnium curarum, & vitium, &
vita. Ita est, S. Bernardus ait, haerebat illi sola volun-
tate, quae afficiebant videntes, & audientes illum; praes-
entia, & sermo illius, tot illecebris erant replete, ut
omnes gratiae viderentur in labiis, & vultu ejus diffusae.
Omnia in ipso praedicabant; illecebris adeo validis, ne-
mo unum reludabatur, & ut inimicorum verbis utamur,
Mundus universus, post illum abibat: *Eccae totus Mundus
post eum abibat (Joann. 12.) Idem.*

Sapientia,
& fortitudo
Verborum
Salvatoris
omnes res
pae in ad-
miracione,
qui illum
audierunt.

Ubinam Magistram invenies, qui docerit adeo subli-
mes veritates, easque docere, persuadere, explanare po-
tuerit in temporis articulo, is etiam, qui obtusioris erant
ingenii? Nonne verum est, praecipua naturae ingenia, non-
nisi multo tempore, ac labore, doctrinam suam tradere
potuisse, is etiam, qui maximo pollebant acumine sater
Discipulos suos, qui saepe etiam impugnantur suorum praec-
ceptorum sententiam? Omnia lustrare saecula, & apud om-
nes terrae populos quare Magistrum huic similem, qui no-
bis

Nullus un-
quam fuit
Magister si-
milis Sal-
vatori, qui
doceret
veritates
adeo sabili-
mes.

Ubinam Magistram invenies, qui docerit adeo subli-
mes veritates, easque docere, persuadere, explanare po-
tuerit in temporis articulo, is etiam, qui obtusioris erant
ingenii? Nonne verum est, praecipua naturae ingenia, non-
nisi multo tempore, ac labore, doctrinam suam tradere
potuisse, is etiam, qui maximo pollebant acumine sater
Discipulos suos, qui saepe etiam impugnantur suorum praec-
ceptorum sententiam? Omnia lustrare saecula, & apud om-
nes terrae populos quare Magistrum huic similem, qui no-
bis

bis de Caelo descendit, & quem Propheta omnes nostrum
Consiliarium, atque Doctorem nostrum, vocarunt; fateri te-
neris, ipsum, unicum esse, quemadmodum de seipso ille
testatus est, & per Sapientiam eminentiam, & per Eloquii
sui facundiam. *Magister vester unus est Christus. (Matth. 23.)*
Verum etiam, quoniam aliter prater ipsum, Spiritum suum
suis Discipulis largiri potuit, & quamvis aliis id facere
licuisset, errant illi cum ipso comparabiles? O sapientia!
qua ex ora Aleissimi praedixisti, attingens a fine, usque ad finem
fortiter, vni ad descendum nos, S. Bernardus exclamat, ut
vere prudenter viam doceamus. Idem.

Potentia J.
Christi Di-
vinitatis &
magistru-
dis suae.

Jeshu Christi Potentia nullis finibus coarcebatur in effe-
ctibus suis, & aequae rebus in omnibus eminebat. 1. In
Corporibus animae carentibus, puta in ventis, in procel-
lis, in cadaveribus, & in sepulchris, in elementis, & in
sideribus, quod palam ostendit veritatem illius rei, quam
aliquando Discipulis suis significavit; *data est mihi omnis
potestas in Caelo, & in terra. (Matth. 28.)* Potestas, quam
exercuit per imperium, & vocis tonum, qui satis ostendit,
satis fuisse, ut loqueretur, ad hoc ut sibi obediretur. Ma-
re recipit illius imperia, non alium habet motum, nisi
imperatum. Permittit illi, ut quibusdam momentis debac-
chetur, ac terreat qui audiendo ejusdem fremitu affecti
sunt, & simul ait, *omnesque, file, compescite furorem hunc
vostri, & statim hoc elementum indomitum ad alterius cu-
juspium potentiae imperium, illico furentes mulcet fluctus
suos: cum vult educere de sepulchro mortuos, hoc vocare
satis est, ut alteram illis conferat vitam, & clamat: *Ado-
lescenti tibi dico, surge: Lazare veni foras, (Luc. 7.)* (Joann.
11.) nihil ultra requiritur, ut illos educat, veld de san-
dapila, veld de sepulchro, & dies erit, cum unico verbo
unico motu, unico actu, ut Apostolus ait, eruet de sinu
terris mortuos, qui hie latent sepulti. Hac autem imperia
adeo absoluta mari, & morti imposta, haec medendi mor-
bos conclamantissimus ratio; haec verba; curare; assentior;
volo; fiat; sicut vis; & hujusmodi alia fuit verba im-
perantis, & quae nonnulli hominem Deum decent exercen-
tem supremam potentiam in omnem naturam. Idem.*

Miracula J.
Christi
testimonia
Divinitatis
eque ac po-
tentiae suae.

Ad persuadendum Judaeis, Christum reipsum fuisse Mes-
siam, quem praesalvatorum, promissum in lege, & praean-
tiam a Prophetis; opus erat miraculis, quae inexcusabili-
ter redderent eorum incredulitatem, & eos cogereut di-
cere, quod Nicodemus: *Strimus, quia a Deo venisti Magister,
nemo enim potest haec signa facere, quae tu facis, nisi Deus fue-
rit cum eo; (Joann. 3.)* si enim Dei Filius se non manife-
stasset per miracula, cum Divinitas videri non posset, non
poterat agnoscere, cum apparet eo in statu, qui tanta Ma-
jestate videbatur indignus; & Salvator nonne ipse dixit,
si ipse non fecisset indignus; & Salvator nonne ipse dixit,
hominem facere poterat, quae nemo alius, praeter Deum-
sam recusandi illius testimonium, declarans hoc pacto,
rationabiliterne poterat obijci haec miracula esse fabulosa,
& mendacia, qualia fuerunt nebulonum quorundam? Sal-
vatoris miracula probata sunt per testes irreprehensibiles,
& authentica testimonia; miraculorum ejus fama trahebat
post illum tantam mortalium frequentiam, ut non omnes
decepi possent, & quinque hominum millia fuerunt specta-
tores mirabilis multiplicationis panum quinquae, quibus
immensa illi multitudo fuit saturata. Scio equidem, Pha-
risaorum, & Doctorem Legis invidiam traducere voluisse
facta, de quibus dubitare non poterant, tamquam illusio-
nes daemonis, atque magicae artis praestigia; sed quis ne-
xus lucis cum tenebris? Magi, & venefici visum unquam
fuerunt talia operari potenta? Visum unquam fiant cu-
rare cacos a Nativitate, & mortuos ad vitam revocare?
Ceterum homo adeo sanctus, & pro tali cognitus, qualis
erat Jeshus, itane voluisset uti demonum organo, & mi-
sterio? vel demon potuisset uti opera hominis, qui ido-
lis omnem auferat potentiam, & oraculis illius silen-
tium indicat? Quomodo enim conciliare cum arte magi-
ca opera, quae nunquam facta fuerunt, nisi in confirma-
tionem doctrinae, quae diabolica id genus operationes ex-
erat? praeterea, haec opera admirabilia, nonne ad exa-
men revocata sunt a severissimis censoribus, & secundum
artis criticas leges, & iudicium relationes, qui longissime
abierant ab omni favoris suspitione, & super eas, quot
illum Prophetam esse de Caelo missum, quot alii, qui ea
fessionem emittent, ne ex Synagoga ejicerentur! & post il-
lud tempus Celsus, Porphyrius, Julianus Apostata Mshu-
medes infestissimi Jeshu Christi inimici, nonne bona fide
confessi sunt, virum huic miraculorum esse: ideoque fide
hibuerunt testimonium doctrinae, meritisque illius, & con-
sequenter, etiam Divinitatis? Idem.

Jeshu Christi
opera pro-
bant veritas
& vicissim
in his que
pertinent

Non immoratur excutienda veritati miraculorum Sal-
vatoris per unanimum sententiam suorum virorum, qui
fese vades, ut ita dicam, praebuerunt; cujusmodi fuerunt
Dionysius Areopagita, Sergius Paulus, insignes triumpho
Apostoli, a quo nomen accepit; S. Hieronymus, S. Au-

gustinus, S. Augustinus, alique plures Ecclesiae doctores, ad Divi-
catem. qui nunquam habiti sunt pro spiritibus imbecillis, & ni-
miam credulis. Constatum cum illis Potentiam Jeshu pro-
fus esse divinam: opera adeo mirabilia probari veritas il-
lius; quod ipse fecit in nomine Patris sui, reddere fide-
le testimonium ipsi, & ejus miracula, post S. Gregorium,
appellari posse, *sigillum Dei*: Sigillum, quod desert impres-
sionem dexterae illius, & characterem illius Potestatis. Cum
enim Jeshus Christus, de quo verba facimus, diceret se Fi-
lium Dei, aequalem Patri, eique duntaxat inferiorerem in
eo, quod a nobis fuerat mutatus; creditus, Deum eum-
dem, per potentiam suam probare voluisse adeo horribilem
blasphemiam, si quod ille assereret, non fuisset verum-
num, & veritas eadem? plures ex illis, qui Ierosolyman
incolebant, & qui testes fuerant resurrectionis Lazari, cre-
diderunt in illum, propter hoc miraculum; alique pluri-
mi, eo quod, illum loquentem duntaxat audierant, rece-
perunt in Civitatem suam, tamquam Messiam verum,
quem Deus illis miserat: *praeterea obvium venit ei Turba,
(Joann. 12.)* Ipse idem gratias agens Aeterno Patri pote-
statis, quam sibi dederat miraculum illud operandi, testa-
tus est, se nil aliud velle, quam eorum fidem fidei coaci-
liare: *propter populum, qui circumstant, dixi, ne credant, quia
me misisti: (Joann. 11.)* Post multiplicationem Panum, quin-
que hominum millia, qui saturati fuerant, non dubitavit
ultra, utrum ille verus esset Propheta, qui venturus erat
in Mundum: *quia hie est vere Propheta qui venturus est in
Mundum. Quae igitur veritatis species est, si hic fuisset
nebulosus aliquis, aut pseudopropheta, futurum fuisset, ut
Deus, qui Spiritus est infinitus sanctus, vellet, per effectus
infectos facere, ut adoraretur Homo, qui suam usurpare
voluisset Divinitatem? non ita: nunquam veritas cum men-
dacio consentiret, neque sibi unquam contradiceret. Idem.*

Magnus Apostolus docuit nos, quomodo Jeshus Christus
fuerit Magnus coram Patre suo, & nobis audiendum est
id solum, quod de hoc scribit ad Hebraeos, ut persunderet
mur. *Novissime dicitur istis Deus locutus est nobis in Filio,
quem constituit heredem universorum, per quem fecit, & sacula.
(Ad Heb. 1.)* Nihil afferri potest, quod melius Redem-
ptorem nostrum commendat; in hoc tamen Apostolus non
constituit magnitudinem ejus, sed addit ille: *cum sit splen-
dor gloriae, & figura substantiae ejus, praevalensque omnia verbo vi-
sibilis sua, purgationem peccatorum faciens, sedes ad dexteram
Majestatis in caelis; tanto melior Angelis effectus, quanto dif-
ferentius pra illis nomen hereditavit. Cui enim dixit aliquando
Angelorum: *Filius meus es tu, ego hodie genui te. Ita Apo-
stolus describit magnitudinem Jeshu Christi per comparati-
onem institutam cum Angelis, quae merx fuit creaturae,
quibus praecipit Deus, ut adorent Filium suum, & Spiritus,
quorum munus est, esse nuntios, atque ministros; dicitur
enim quomodo concludat Apostolus quoad quid magni-
ficentius dici possit de Jeshu Christo in ea comparatione,
quam cum Angelis cepit: *Cui enim dixit aliquando Ange-
lorum: *sedes a dextris meis, quoad usque penam inimicos eius
scabellum pedum tuorum. Nihil addi potest, quod melius ex-
tollat gloriam hominis Dei, quam ita vocare heredem
reum omnium, Creatorem Mundi, splendorem gloriae, cha-
racterem substantiae Dei, & illum exhibere supra Caelos
omnes sedentem ad dexteram Majestatis suae, & in-
ducere Deum ipsum loquentem, ac dicentem illi, se filius
aeternum esse, & seipsum Imperii sui, esse sceptrum aequi-
ro in aeternum mansurum: tandem, Angelos non esse, nisi
Ministros suos, eosque justos fuisse adorandum; quae om-
nia privilegia singularia sunt, & alteri curpiam, praeter
quam Deo homini, incommunicabilia. *Sapientin rom. 2. Ad-
ventus sui ritul. de Jeshu legislatore pro Regibus, atque Princi-
pibus.*****

Dei Filius
in Cruce
probat non
suis divini-
tatis suae
documentis.

Solum Dei Crucifixi spectaculum expositum adorationi
mortalium omnium certissima est Divinitatis ejusdem pro-
batio. Impietas perniciosissima debet huic veritati testi-
monium. Consilium hoc adeo magnum, adeo novum, adeo
inaudium efficiendi, ut sibi in Cruceposito praestiter ob-
pleri, ut ne in mentem quidem hominis possit incidere,
Crucifixio Dei in semet considerata, vere scandalum vide-
retur; & subspecta sunt, proculdubio, est factum ma-
ximae admirabile, & in quo homo palam constiteri debet
potentiam suam majorem, quam in alio quopiam, quem ip-
se sibi fingere posset. Jeshus Christus volens persuadere no-
bis, se Deum esse, & fieri obiectum cultus hominum om-
nium, non poterat illis major, & adorabilior videri, quam
in Cruce, quam constituit instrumentum mirabilium suorum,
& thronum suorum magnalium. Ex hac abyssos an-
nihilationis, in qua spiritus evanescit, ratio turbatur,
omnesque confunduntur humanae cogitationes, attollit sibi
gloriam adeo coruscantem, radios vividissimos veritatis
Animae, quae per meditationem ingreditur in hujus Mythe-
rii magnalia, & quae, cum Propheta exclamat: O Domi-
ne!

Constituta, qua Spiritus in semetipso format, gerunt semper nonnulla similitudinis lineamenta, & semper sese proclivitas, & propensio, elevatio, vel abjectio, illa concipientis; non secus ac pueri confluenter illos imitari, a quibus vitam acceperunt, & esse conditionis eorum heredes; ita ut accidat raro, ut modicus Spiritus, & Anima abjecta producat aliquid magnum, atque sublime: quemadmodum contra, Spiritus Magnus, & Anima nobilis robore suffunderent productionis, quae ipsi non esset placitura. Maxima hominum consilia, non nisi puerilia sunt oblectamenta, & magna hujus Mundi negotia, fere sunt nuda magna: sed Jesus Christus nihil concipere potuit, nisi divinum; cumque nihil divinum sit sanctitate hominis conjuncta cum gloria Dei, non alia efficere potuit consilia, quam Mundum sanctificandi, & glorificandi Patrem suum. Quare, quia ipse, per essentiam, est gloria interior Patris aeterni, hoc est, terminus infinitus cognitionis ipsius, non secus ac Verbum substantiale, quod intrinsecus efficit elogium perfectionum divinarum, & alioquin Deus glorificari nequit extrinsecus, nisi per Sanctitatem creaturam rerum, quae efficiunt, ut in universo terrarum Orbe cognoscatur, ametur, eique servizetur. P. Doxentis.

Sanctus Joannes mirum in modum significat amorem, quo Pater Aeternus profectus est Filium suum, & ad quem gloriae cumulata elevavit Verbum Incarnatum, cum dixit illi, Deum omnia possidisse in manibus illius. *scilicet, quia omnia dedit illi Pater in manus; Joann. 13.* illum regare fecisse, ac dominari in Caelo, & in terra, illi subiecto altissima Seraphim, partium cum illo fuisse thronum suum, eique communicasse gloriam, majestatem, magnitudinem, Potentiam suam; constituisse illum super omnia opera manuum suarum; velle, ut in Carne nostrae similitudine adoraretur ab Angelis, atque hominibus; illum elegisse, ut esset Caput praedicatorum; fecisse eum Primogenitum omnium Creaturarum; *(ad Ephes. 1.)* propter illius amorem nobis peccata nostra dimittere; ad gloriam ipsius, Mundum edificasse; ac tandem in illius Nomine gratias omnes concedere: quomodo igitur aliquid efficere poterimus, quod non sit pro gloria ipsius? quomodo non imitabimur, quantum per nos fieri poterit, Patrem Aeternum, qui, ut illum honoraret, eique suum testaretur amorem, constituit ipsum iudicem in locum suum; illum accumbere iussit in solio suo, & omnem auctoritatem suam in manibus ejusdem deposuit. Hae etiam esse probatio amoris erga Filium suum, nihil ipsi in Mundo placere, nisi in Jesu, & per Jesum, & ea tantum, quae hoc characterem connotata sunt, illi accepta esse, & iucunda. *Eschobius Nurembergius in libro, cui titulus: Amabilis Jesus.*

Quid mirabilis, quam videre creaturam naturam substantialem cum Creatore conjunctam; ita ut in duabus naturis, una tantum sit Persona; quod Deus facit, ab homine fieri, & vicium, quod homo facit, fieri a Deo. Haec sibi suas communicare proprietates; quod alteri convenit, alteri quoque tribui; in eadem Persona inventi magnitudinem, & abjectionem; Aeternitatem, & infantiam; vitam, & mortem. Anima, & Corpus Jesu Christi ita plena sunt Divinitate, ut eorum uno fortior sit, & magis intima, quam ferri, & ignis in fornace, quam chrysalis, & radii illam permeant; quam aeris, & Lucis per aeternum effusi; quam Corporis, & Animae illud vivificantis. *Idem.*

O mortales! possidetis ne modico in pretio habere Salvatorem vestrum, eximium hoc opus Omnipotentis, hoc miraculum bonitatis, & Caritatis infinitae Dei, qui nihil facere potuit excellentius? Maximi sit, quod rarum est, hac una de causis, quia non est commune, & nihil illi simile videatur; quanti ergo faciendus est Homo iste, de quo dicebat Jeremias, a Domino aliquid novum factum in terris fuisse? Hoc sane aliquid est hominibus valde necessarium, quia in uno Jesu reperitur vitam, thesaurum, gloriam, omnemque suam felicitatem. Induit ille naturam nostram, ut nos suae participes faceret, & assumptis in se paupertatem nostram, ut nos donis suis locupletaret. *Idem.*

Post omnia, fatendum tandem est, gloriam Salvatoris contineri in sola qualitate Filii Patris Aeterni, & hanc unicum esse fontem omnium potestatum, omniumque titulum amplissimum, qui Filium hominis decent. *Vidimus gloriam eius, gloriam quasi Unigeniti a Patre.* Et quemadmodum aliquando homo non possidet infinite glorificare Deum, ita nunquam potest mereri gloriam infinitam. Sed nostris ne, quomodo Aeterni Patris Filium viam naturae gloriosae efficiendi? Praeclara haec est Sancti Bernardi sententia, quam etiam vetus quidam Orator attigit, ut blandiretur Principi suo, sub quadam specie modestae. Videlicet, alterum sese demississe, ut posset alterum elevare; & a Patre elevatum fuisse Filium, prout magis hic sese demittebat. Profecto, quamvis excelsum, &

potentes sint Mundi Principes, possunt tamen fieri sublimiores, quia non deest unquam illis gradus, ad quem ascendunt; & novus aliquis triumphus, quem referant. Unus est Dei Filius, de quo vere dicitur; quod ipse, per Divinitatis suae privilegium, crescere nequeat magnitudine; medium invenisse crescendo, sese demittendo, si ita dicere fas est, quia addidit infinita merita perfectionibus infinitis, ut procuraret gloriam Patri suo, & Patre, eodem pacto humanam egressus naturam usque ad thronum suum, eamque eo in loco constituit, ad quem mera Creatura adipirare non poterat. *Idem.*

Quis non mirabitur Supremam potestatem, quam Verbum die suae Nativitatis praesulavit, cum inter cetera miracula, quae magno in numero nuerunt, Caelum novum sydus accendit, ut detegeret Magnitudinem Dei humilitati, & latentis in stabulo! Sed si alia revocaveritis miracula vitae, mortis & Resurrectionis suae; inde liquebit, Sanctus Bernardus ait, terram recognovisse illum Dominum suum, cum ad illius vocem, & imperium, emisit mortuos de Sepulchris; Mare illum tanquam Dominum coluisse, cum sedavit fluctus suos ad nutum ejusdem, & solidum factum fuit sub pedibus ejus. Infernum confestim fuisse illum, tanquam Victorem, ubi portas ejus confregit, & terribiles potestates perdomuit: quid igitur illi reliquum superesse poterat, quam ad Caelum novum ascendere, ibique sedere ad dexteram Aeterni Patris, ut ostenderet, se supremum esse terrae, & Caeli Dominum? Ecce quomodo Deus Jesu Christo perhibuerit testimonium: si horum miraculorum pars, ut Evangelista testatur, fecit, ut in Judaea plurimi ita loquerentur: *Christus, cum venisset, nunquid plura signa faceret, quae hic faceret? Joann. 7.* & si satis fuit, ut illos induceret ad eum, quatenus Messiam confitentem, quomodo multo magis non tenemus in illum credere, post multo plura ejusdem Potentiae prodigia? si quis autem fidem habere nollet tot prodigiis; nonne esset ille prodigium maximum? ac enim, forsitan inquires: haec omnia miracula, & miraculose facta a Discipulis tantum referuntur, & Discipulorum testimonia nequaquam admittenda sunt, ubi de ipsorum agatur Magistro. Sed, si hoc verum esset, quod, ne in suspicionem quidem cadere potest, ob eas rationes, quae supra memoravimus; cur illis nemo exprobravit falsitatem rerum earum, quas praedicabant, tunc cum facillime fuisset illos convincere? Et unde nam tot Sacerdotes, & Doctores legis adeo successi contra Religionem nascentem illius, quem Cruci confixerant, non reclamant unquam atque quopiam publico, & authentico? quia immo contra; publica ista, & in dubium non revocanda miracula coegerunt infestissimos Jesu Christi inimicos, ut exclamarent: *Quid facimus? quia hic homo multa signa facit. Joann. 11.* Si ergo, per ipsorum confessionem, constat de factis hujusmodi, credibile ne est, Divinum Omnipotentem, auctoritatem suam probare voluisse blasphemiam, qualis est hominis, qui se Dei Filium ferebat, & reddere Mundum multo magis idololatram, quam ante, per cultum novae Divinitatis? Ubi nam est Princeps, qui in gratiam infensissimi inimici sui, omnibus utatur viribus contra propriam utilitatem, ut collocet in solio insublimissimum usurpatorem? Hae ratio ita evincit, ut ceteris ipse a Nativitate, omnem illius vim videre non possit. Heu! quomodo fieri potest, exclamat ille, ut peccator tanta haec prodigia valeat operari! Ullum ne in Bibliis extat exemplum similis facti ab homine nequam patrali? *Idem.*

Creaturae omnes, quaecumque sint, pares minime sunt ad glorificandum Salvatorem, quemadmodum ille meretur; nemo est, neque inter homines, neque in primo purorum Spirituum Ordine, qui dicere non debeat, quod tres pueri Hebraei in Babylonis fornace psallebant: *superlaudabiles, & supergloriosi in saecula. Daniel. 3.* Omnes excedit laudes, & sufficere nequit aeternitas, ut debitum illi honor adhibeatur. Unus dumtaxat Deus exornare potest Elogium Jesu Christi, verba facere de magnalibus ejus, & gloriae ipsius coronam imponere; nam sicuti Filius Sapiens, inquit Scriptura, est corona patris sui, Pater infinite Sapiens pariter potest esse Filii sui corona. Sed cum hic Filius, qui est Patris Sipientia, sit etiam Verbum illius, intra Divinitatem suam, illius facit paenegyricum, sed extrinsecus permittit, ne testimonium suum recipiat. *Si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil est; est Pater meus, qui me glorificat. Joann. 3.* Si ego meo me commendo, nolo, ullam haberi rationem suffragii mei, sed Pater meus me suo dignatur suffragio. Loquere igitur de me, Pater Aeternus, dum vivo; post mortem meam, Spiritus Sanctus exornabit Elogium meum. Pater profecto illud edidit in Thabor, dum Filius apparuit in luce suae Transfigurationis, cum protulit verba illa, quae auribus excepta fuerant: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit. Matth. 17.* Testimonium hoc, quod Caelum Salvatori perhibuit, quemadmodum ille ipse testatur, sine ulla comparatione, gloriosus est illo, quod ipsi Praecursor suus prodixerat. *Ego testimonium habeo majus Joanne... quia, qui mihi*

Suprema Verbi Incarnati Potentia.

Elogium, quod Pater Aeternus fecit de Magnalibus Filii sui.

si iste, Pater ipse, testimonium perhibuit de me. Joann. 3.) Pater jam perhibuerat testimonium in Filii sui Baptismate in Jordane, & iterum gloriosus illud perhibebat in triumphali Resurrectione, atque Ascensione in Caelum, & super terram celebrans Nomen illius, & illum tradens cognoscendum pro vero Dei Filio.

Quamvis tota magnitudo, Gloria, & Salvatoris praestantia luat a Divinitate, tanquam fonte; crederes ne tamen, humanitatem, & Carnem ipsius, quamvis patientem, atque mortalem, esse, ut inquit Propheta, tanquam indutum Majestatem, & pulchritudinem pluraquam humanae, & liquere, quod Sanctus Paulus Apostolus inquit, omnem plenitudinem divinitatis habitasse in illo corporaliter, & de illo potiori jure dici potuisse, quod verus quidam Paenegyrista dicebat de primo Christianorum Imperatore: *exerat habitator. Veneratis Corporis factis ostendebat magnitudinem divini Spiritus, quo animabatur; namque, dum splendor iste sensibilis oculos perstrangebatur, dicit S. Hieronymus, Spiritus Sanctus efficebat, ut nitesceret in cordibus supra Majestatem Dei-hominis facti. Ipsa ejus modestia, atque Humilitas, quin illi offunderet caliginem, ipsam maxime commendabant, & exterior hic oris habi-*

tus, tanquam angustum indumentum, illam a ceteris hominibus distinguebat; *fulgor iste Divinitatis occultata in humana facie reducebat. (S. Hieron. l. 1. in Math.) Idem.*

Multa mihi supersessent dicenda, quae Patres Ecclesiae mihi suppeditarent in disertissimis Apologis in gratiam Divinitatis, & magnalium Jesu Christi conscriptis. Ad loquendum inducerem humanam rationem, quae licet in Divinis Mysteriis caecutiatur; hoc tamen detexit propter insignia ejus vestigia; & non dubitarem asserere, ipsam etiam naturam omni sensu carentem aliquid perhibuisse testimonium. Accedite huc ergo Principes, & Monarchae, quos profana vetustas, tanquam Deos adoravit; accedite adoraturi vos ipsi illum, qui Dominus est, Judex, Rex, & Deus Regum omnium. Vos, inquam, quibus error Populorum, & caeca superstitione decrevit honores divinos. Confitemini, huc unum esse, inter omnes homines, qui sit Deus, & Rex aeternitatis, cui Pater suus seoprimum orbis Universi promiserat. Ita est, solum Imperium tuum, Divine Salvator, verum est, cetera non alia sunt, nisi magnitudinis phantasmata. Tuam solum pender a nullo; cetera tui subiecta sunt; nam tu nullus indiges, & omnes Mundi Potentatus indigent te. *Idem.*

Cum Mundi Salvator habitus fuerit improbus creaturam Dominum; tunc potestates illi esse debent suble. dae.

DE AMORE ET DE IMITATIONE SALVATORIS MUNDI. MONITUM.

Postquam susus in primo Bibliotheca nostra volumine verba fecerimus de Amore Dei; inutile esse de Amore Domini nostri peculiariter verba facere; quia cum vere sit Deus, illum ex toto corde diligere debemus, quod nequaquam dividi potest. Aliquod tamen interest discrimen inter duos hosce Amores, licet alter ad alterum referatur; quoniam ille, de quo agimus istuc, pertinet ad sanctam Humanitatem Salvatoris nostri, videlicet ad Jesum Christum, quatenus Deus-homo est.

Fateor equidem me admiratione capti, videntem inter Concionatores, qui in lucem edidere opera sua, tam paucos esse, qui integros sermones de hoc argumento fuerint elucubrati; alii quidem Amorem Domini nostri cum Amore Dei considerant, & alii satis fuit ex Mysteriis, actionibus, beneficiis divinis hujus Homini, prout serabat occasio, elicere conclusionem: sed, vice versa Aestetic Libri, atque integri tractatus, qui de hoc argumento superflui, abunde nobis suppeditant, unde Concionatorum numero sane exiguo supplementum.

Quamvis ergo hoc argumentum ita distinctum non constituat peculiare Mysterium; neque meliori modo sinem facere Incarnati Verbi Mysterii, quam per amorem, quem debemus illi in retributionem Mysteriorum, quae nobis revelavit, in quibus nostrae eruditioni, saluti, atque aeternae felicitati particulariter profpexit.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Sermonum hujus Argumenti Synopsi.

AD nosmet excitandos ad amorem Salvatoris Mundi, tanquam obiectum infinite dignum amore nostro, fert animus vobis ostendere, in Jesu Christo non deesse necessarium meritum ad sibi conciliandos amicos nostros, atque illos sibi inseparabiliter deviciandos. Hoc primum puncti erit argumentum. Secundo loco vobis ostenturus sum, non deesse Salvatori, unde nos in spem adducat retributionis, quae nos ad illum perfecte diligendum impellat, quod puncti alterius erit argumentum. Cognatio meriti, & retributionis celsitudo, duz sunt valide causae amandi Filium Dei, quae erit hujus Sermonis partitio.

Punctum primum. Queritur absolute meritum in iis, quos amare volumus; nam sicuti amor est Sacrificium cordis, immo etiam Sacrificiorum omnium perfectissimum; cumque homini nihil sit antiquius, & pretiosius sua libertate, & quodammodo ille sese devoveat illis, quos amat; adnititur semper detegere in amicis, quos diligit, meritum, quo probare possit propensionem, & affectionem suam erga illos; meritum quo approbetur munus, quo largitur cor suum, libertatem, & se ipsam illis, quos vere tanto munere dignos existimat. Malum in eorum est, quod per illusionem nimis familiarem, nobismet sexcentas constringimus fallaces ideas meriti, quod comprehendere credimus in obiectis mere creatis, quibus amorem nostrum impendimus; sed si habebatur ratio Salvatoris Dei simul, & hominis, amari hic sane potest, quin nosmet obijciamus errori, & incidamus in illusionem; quia 1. Meritum ejus reale, & verum est, oppositum merito plerumque obiectorum, quae speciosa videntur, & quibus adharcemus. 2. Perfectissimum est meritum sine lae, oppositum imperfectis hominum meritis; 3. meritum permanentis, & fixum, oppositum merito perfunctorio, labili, ac perenturi Entium creaturorum, eorumque etiam, quae magis completa videntur. Eminentes prerogativae meriti Salvatoris superant quidquid in Orbe

universo absolutissimum, & perfectissimum est, atque adorabile. Haec prerogativa, inquam, rite concepte, & luculenter exposita, excitare debent in corde Auditorum meorum amorem ardentem erga Jesum Christum, eoque in paragraphi sexto invenientur.

Punctum alterum. Certitudo reditus in amando Filium Dei adeo amabilem, non debilis ratio est, ad amorem semper majorem excitandum in nobis, quandoquidem sibi invenimus solidissimas causas, quarum tres potissimum statuo: & quarum prima est: per hunc mutuum amorem, nos recenteri in numero amicorum illius, & per eumdem, nos ad incomparabilem dignitatem attolli: altera est: amorem, quo nos ille complectitur, fontem esse bonorum, & gratiarum, pro hac, & altera vita: tertiam denique certitudinem mutui amoris Filii Dei, iis cumulare gaudis cor nostrum, ut nullus in terris eventus illa turbare possit, & amantem redigat in eum statum, in quo aliquid sibi non possit vereri, nisi culpa sua amicitia Dei sui faciat facturam.

Primum igitur constat, Deum, qui fidelis est in promissionibus suis, suam concedere amicitiam diligentibus se, sibi que fidelitatem inviolabilem promittentibus. *Ego diligentes me diligo;* si enim dignatus est nos diligere non diligentes illum, cum per peccati statum, in quem lapsi fueramus nosmet praebueramus amore suo minime dignos, quibus bonitatis, ac liberalitatis sensibus amicus hic tener, & beneficus Dominus nos prosequetur, ubi viderit nos in statum gratiae revertis, & nihil intenterum relinquentes, ut ipsi amorem nostrum testatum faciamus? non satis est illi integrum nobis veniam concedere; nos efficit dilectissimos sibi amicos; & per gratiam sanctificatam, quae est tanquam vinculum amicitiae, quam contrahit cum nobis, nobis impertit qualitem filiorum Dei, per adoptionem profusae divinae, per quam evadimus fratres, & coheredes illius; ita ut tali medio jus adquiramus ad Regnum Caelestis, quod revocari in dubium non potest. Quiaam honor! quanam prerogativa! ad quem gloriae gradum mutua haec hominis-Dei amicitia nos non attollit!

2. Hac Salvatoris amicitia nobis est fons gratiarum omnium, omniumque bonorum, quibus cumulat in hac, & in